



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Exetasis Testimoniorvm, Qvae Martinus Bucerus ex  
Sanctis Patribus, non sanctè edidit**

**Gardiner, Stephen**

**Lovanii, 1554**

Idem ad Theodorum Epistola 6.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-29410**

non debemus circa virtutem castitatis fieri pigriores: si enim quidam in pugna cadentes non exanimant cæteros, sed dicunt illis sic datum fuisse, rem non applicant pugnae, sed homini: quanto magis nos cadentium negligentie imputare debemus, non difficultati virginitatis. Quod autem dicit: Quibus datum est, non hoc significat, quoniam quibusdam datur, quibusdam non datur: sed illud ostendit, quia nisi auxilium gratiae acceperimus, nihil ex nobis valemus. Quoniam autem volentibus gratia non denegatur, in Euangelio Dominus dicit: Petite, & dabitur vobis: quærite, & inuenietis: pulsate, & aperietur vobis. Omnis enim qui petit, accipit: & qui quærit, inuenit: & pulsanti aperietur. Debet autem voluntas præcedere, & sic sequitur gratia. Nam nec gratia sine voluntate aliquid operatur, nec voluntas sine gratia potest. Nam & terra non germinat, nisi pluuiam susceperit, nec pluuia fructificat sine terra.

Quid dici apertius in Bucervu potest?

*Idem ad Theodorum Epistola 6.*



Onum quidem nuptias, & ipse cōfiteor. Honorabiles inquit nuptie, & cubile immaculatū: fornicatores autē & adulteros iudicat Deus: sed te iā seruare nō cōuenit priuilegia nuptiarū. Angelorū enim societate semel iunctū, illud relinquere, & vxoris laqueis implicari, adulterii crimen incurrere est, quanuis frequenter hoc ipsum nuptias voces, ego tamen & adulterio illud

Nuptie post votum prohibita.

Cōsentit cū Augustino de bono viduitatis.

illud tanto peiùs affirmo, quanto maior ac melior mortalibus Angelus: neq; vllus tibi fortè persuaserit, dicens: Nihil de non accipienda vxore Dominus præcepit. Nec me ignorare confiteor, quòd adulterium interdixit, non nuptias vetuit: verù in te adulterii nomen accipiet, si volueris vnquam, quod absit nuptias cogitare, & quidem mirum, si nuptiæ tales, quibus offenditur Deus, adulterio comparantur? maius longè audies. Homicida iustorum laude donatur, & misericors plùs quàm homicida punitur: quoniam hoc vetante fit Domino, illud volente. Et Phinees quidem ad iustitiam reputatum est, quòd impudicù cum turpi scœmina virum vno gladio percussisset. Saulem autem Samuel sanctus Dei in luctibus, lachrymis, præcibusque pernoctans, damnatione, cui illum addixerat Deus liberare non potuit: quomodo hostium ducem, quem debuerat trucidare, inuito parcendum credidit Deo? Cùm hæc ita sint, stupere desiste: si nuptiæ peiores adulterio indicantur, quoties Christus offenditur? Atque vt illud repetam, quod in principio posui epistolæ, si militiæ vincula non tenerent, quis tibi desertionis crimen obiiceret? Nunc autem nihil in te penitùs tui iuris est, quippe qui tanto Imperatori militare cœpisti. Nam si mulier proprii corporis non habet potestatem, sed vir, multò magis hi qui Christo potiùs quàm sibi viuunt, conditionem corporis sui habere nõ possunt. Iste, qui nùc Theodore conténitur,

ipse

ipse tunc sine dubio iudicabit.

*Augustinus de gratia & libero arbitrio, Cap. 1.*



**H**inc autem Domino loquenti cum dixissent discipuli: Si talis est causa homini cum vxore, non expedit nubere, respondit eis, non omnes capiunt verbum hoc, sed quibus datum est: Nunquid non liberum arbitriū Timothei est exhortatus Apostolus, dicēs, contine teipsum? & in hac re potestatem voluntatis ostendit, vbi ait: Non habens necessitatem, potestatem autem habens suæ voluntatis, vt seruet virginem suam, & tamē non omnes capiunt verbum hoc, sed quibus datum est: quibus enim non est datum, aut nolunt, aut non implent quod volunt: quibus autem datum est, sic volunt vt impleant quod volunt. Itaque vt hoc verbum, quod non ab omnibus capitur, ab aliquibus capiatur, & Dei donum est, & liberum arbitrium. De ipsa quoque pudicitia coniugali, nempe Apostolus ait. Quod vult faciat, non peccat si nubat, & tamen etiam hoc Dei donum est, dicente scriptura: A Domino iungitur mulier viro. Ideo doctor gentium, & pudicitiam coniugalem per quam non fiunt adulteria: & perfectiorem continentiam, per quam nullus concubitus quæritur, sermone suo commédans, & hoc & illud donum Dei esse monstrat, scribens ad Corinthios, & admonēs coniuges, ne seniucem fraudent: quos cum admonuisset, adiecit: vellē autē omnes homines esse sicut meipsum,

**K** quia

Doctrina  
hac quàm  
dissidet à  
Bucerana?